

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS VA'ESCHANAN • MAAMAR 5

ביאור הדברים ע"פ וידעת היום כו'

An Explanation of "And
You Shall Know This Day"

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/likutei-torah/vaeschanan/5/

1 ביאור הדברים ע"פ וידעת היום כו'

An explanation of the matters on the verse "And you shall know this day," etc.

2 ולעיל מיניה כתיב אתה הראת לדעת וא"כ מהו עוד וידעת כו'. הנה ע"ס [עשר ספירות] דקדושה וכנגד זה

עשר כתרי מסאבותא והם זה לעומת זה אברהם חסד דקדושה וישמעאל חסד דלעומת זה.

Just before it, it is written, "You have been shown, to know." If so, what is [the meaning of] the further "And you shall know," etc.? Now, there are the Ten Sefiros of holiness, and corresponding to them, the ten crowns of impurity; and they are "one opposite the other." Avraham is the Chesed (kindness) of holiness, and Yishmael is the Chesed of the opposing side.

ופי' אברהם שיצא ממנו ישמעאל שיצא ונפרד ממנו כפירוד הסיגים מן הכסף כו' יצחק גבורה דקדושה וכנגדו גבורה דקליפה.

And the meaning of "Avraham, from whom Yishmael came out," is that he came out and was separated from him, as dross is separated from silver, etc. Yitzchak is the Gevurah (restraint) of holiness, and corresponding to him is the Gevurah of kelipah.

אבל אין ישמעאל כנגד יצחק. כי אין ביכולת כל מדה שבלעומת זה להיות מנגד רק למדה שכנגדו בקדושה.

But Yishmael is not opposite Yitzchak. For no attribute of the opposing side has the ability to oppose anything except the attribute that corresponds to it in holiness.

3 והאהבה זרה היא מנגד לאהבה דקדושה. וזהו זה לעומת זה. כי שתיהן הן מדות שוות רק חסד דקדושה

הוא אהבה לאלקות והמנגד לזה הוא אהבה זרה חסד דקליפה.

Alien love opposes holy love; and this is "one opposite the other." For the two of them are attributes that are alike, except that the Chesed (kindness) of holiness is love for G-dliness, while what opposes it is alien love, the Chesed of kelipah.

אבל אינה מנגדת לבחי' גבורה דקדושה שהוא מדת היראה והפחד, ור"ל [ורוצה לומר] שלגבי בחי' אהבה דקדושה תוכל האהבה זרה להתגבר לפעמים ע"ד ולאום מלאום יאמץ משא"כ ע"י שיצטרף ג"כ מדת היראה דקדושה

But it does not oppose the level of the Gevurah (restraint) of holiness, which is the attribute of awe and dread. That is to say: in relation to the level of holy love, alien love can sometimes prevail, in the manner of "and one nation shall be stronger than the other nation"; which is not so when the attribute of holy awe is also joined [to it].

הנה לגבי בחינה זו אין כח כלל באהבה זרה לעמוד כלל והיינו לפי שאינה כלל הלעומת זה של היראה עד שיהי' [שיהיה] שייך ע"ז אפילו לעתים ענין ולאום מלאום יאמץ.

Then, in relation to this level, alien love has no power at all to stand at all. This is because it is not at all the counterpart of awe, such that the matter of "and one nation shall be stronger than the other nation" could apply to it, even at times.

4 וזהו ענין שבארות שחפר אברהם סתמום פלשתים אחרי מות אברהם כי פלשתים לצנים היו בחי' הוללות ושמחה דקליפה

This is the meaning of the wells that Avraham dug, which the Philistines stopped up after Avraham's death. For the Philistines were scoffers, [which is] the level of the frivolity and joy of kelipah.

ולכן אחרי מות אברהם היינו בהסתלקות האהבה דקדושה יש יניקה לחיצונים מהבארות שהוא בחי' אהבה הנמשכת כמים שמבחי' אברהם והיינו להיותן לעומת זה של בחי' זו דקדושה

Therefore, after Avraham's death—that is, when holy love has departed—the external forces draw nurture from the wells, which are the level of love that flows like water, from the level of Avraham. This is because they are the counterpart of this level of holiness.

אבל ע"י חפירה דיצחק שחפר עוד הבארות הללו דאברהם לא נפסקה עוד נביעתם שאין להוללות ושמחה דקליפה יכולת כלל לעמוד נגד מדת היראה והפחד דקדושה שהרי אינן כלל לעומת זה של היראה כו'.

But through the digging of Yitzchak, who dug these wells of Avraham again, their flow was no longer cut off. For the frivolity and joy of kelipah have no ability at all to stand against the holy attribute of awe and dread, since they are not at all the counterpart of awe, etc.

ועמ"ש ע"פ אלה תולדות יצחק וסד"ה ויהי בשלח פרעה כו' ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים ע"ש.

And see what is written on the verse "These are the generations of Yitzchak," and at the end of the discourse beginning "And it was, when Pharaoh sent away," etc., "G-d did not lead them by way of the land of the Philistines"; see there.

ועמ"ש בפ' חקת ע"פ באר חפרוה שרים וע' בזהר פ' צו (דל"ב ע"א) ובפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] שם.

And see what is written in Parshas Chukas on the verse "The well that princes dug"; and see the Zohar, Parshas Tzav (folio 32, side a), and the commentary of the Ramaz there.

והנה גם בחינת יצחק שהוא מדת היראה ופחד דקדושה כשהיא רק לבדה יש לה ג"כ מנגד מבחי' הגבורה דקליפה

Now, the level of Yitzchak too, which is the holy attribute of awe and dread, when it is alone, also has an opponent, from the level of the Gevurah of kelipah,

וכמו יראה רעה או כעס וכו' כי אף שע"פ רוב יש כח ועוז בכל מדה דקדושה לבטל המדה דקליפה המנגדת לה

such as evil fear, or anger, etc. For although, for the most part, every attribute of holiness has the power and strength to nullify the attribute of kelipah that opposes it,

כי יש יתרון לצד הקדושה על הקליפה כיתרון האור מהחושך. עכ"ז [עם כל זה] לפעמים נאמר ולאום מלאום יאמץ כנ"ל.

since the side of holiness has an advantage over kelipah "as light has an advantage over darkness," nevertheless at times it is said, "and one nation shall be stronger than the other nation," as mentioned above.

5 והיינו דוקא נגד מדה א' דקדושה אבל ע"י הצטרפות והתכללות גם המדה השנית דקדושה להיות התכללות אהוי"ר [אהבה ויראה] אז לא יוכלו המנגדים שבלעומת זה לנגוע בהן.

This is so specifically against one attribute of holiness. But through the joining and inclusion of the second attribute of holiness as well, so that there is an inter-inclusion of love and awe, then the opponents of the opposing side cannot touch them.

וע"ז נאמר ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן מע"פ הבאר כו' כל העדרים דייקא היינו התכללות המדות ואזי וגללו את לב האבן המטמטם הלב כו'.

Of this it is said, "And all the flocks would be gathered there, and they would roll the stone from the mouth of the well," etc. "All the flocks," specifically: that is, the inter-inclusion of the attributes; and then "they would roll" away "the heart of stone" that dulls the heart, etc.

אמנם כ"ז [כל זה] במדות חו"ג [חסד וגבורה] אבל בחי' יעקב הוא בריח התיכון ומדתו אמת שהוא הארה מכתר.

However, all this applies to the attributes of Chesed (kindness) and Gevurah (restraint). But the level of Yaakov is "the middle bar," and his attribute is truth, which is a radiance from Keser (the Crown).

והיינו להיות כי התפארת הוא המחבר חו"ג [חסד וגבורה] וזהו ענין יושב אהלים כמ"ש בזהר ס"פ תרומה (דקע"ה ע"ב). ויקרא (י"ב ב'). וישלח (קס"ז ב').

This is because Tiferes (beauty) is what joins Chesed and Gevurah. And this is the meaning of "dwelling in tents," as is written in the Zohar, at the end of Parshas Terumah (folio 175, side b); Vayikra (12b); Vayishlach (167b).

ועיין ברבות תולדות פ' ס"ג יושב אהלים שני אוהלים אהלו של שם ואהלו של עבר, רומז ג"כ לשני משכנין עילאין תשב"כ [תורה שבכתב] ותשב"ע"פ [תורה שבעל פה].

And see Midrash Rabbah, Toldos, section 63: "dwelling in tents"—two tents, the tent of Shem and the tent of Ever. This also alludes to the two supernal dwellings, the Written Torah and the Oral Torah.

ואפשר תשב"כ [תורה שבכתב] נק' אהלו של שם שכל התורה היא שמותיו של הקב"ה (ועי' זח"א [זהר חלק א'] בראשית ד"נ ע"ב).

Possibly the Written Torah is called "the tent of Shem" because the whole Torah is the Names of the Holy One, blessed be He. (And see the Zohar, Part I, Bereishis, folio 50, side b.

ועי' עוד מענין יושב אוהלים ברבות וישלח פע"ט בחקתי ס"פ ל"ו. במדבר פרשה ג' דרי"ד א'. נשא פיי"ג גבי ביום השני הקריב נתנאל. ובפ' דברים).

And see further on the subject of "dwelling in tents" in Midrash Rabbah: Vayishlach, section 79; Bechukosai, end of section 36; Bamidbar, section 3 (folio 214, side a); Naso, section 13, on "On the second day, Nesanel offered"; and in Parshas Devarim.)

וכיון שכן שהוא כלול חו"ג [חסד וגבורה] ע"כ לא יוכלו החיצונים לינק ממנו וכמ"ש כי לא יכול לו וכתוב כי שרית כו'

And since this is so—that he comprises Chesed and Gevurah—therefore the external forces cannot draw nurture from him, as it is written, “that he could not prevail against him,” and it is written, “for you have striven,” etc.

ולכן הוא בלבדו גלל האבן מע"פ הבאר כו' ולכך נק' מדה זו אמת כמ"ש שפת אמת תכון לעד שאין למדה זו הפסק מחמת הלעומת זה כו'.

Therefore he alone rolled the stone from the mouth of the well, etc. And for this reason this attribute is called truth, as it is written, “The lip of truth shall be established forever”: this attribute has no interruption on account of the opposing side, etc.

משא"כ במדות חו"ג [חסד וגבורה] שהן כל א' רק קו אחד כו', ולכן יוכל להיות שם שינויים והפסק ואין זה אמת גמור משא"כ בבחי' יעקב

This is not so with the attributes of Chesed and Gevurah, each of which is only one line, etc.; therefore there can be changes and interruption there, and this is not complete truth—unlike the level of Yaakov.

וזהו תתן אמת ליעקב, ועיין באגה"ק [באגרת הקודש] סד"ה זורע צדקה שכר אמת, ובעבודת ה' ענין תפארת היינו כשמתבונן בתפארת יקר גדולתו ית' שאין לה קץ ותכלית

And this is [the meaning of] “You will grant truth to Yaakov.” And see Iggeres HaKodesh, at the end of the discourse beginning “One who sows charity, a reward of truth.” And in the service of G-d, the matter of Tiferes is when one contemplates the beauty of the glory of His greatness, may He be blessed, which has no end or limit

(ועמ"ש מזה ע"פ ובשנה הרביעית יהיה כל פריו קדש) וכל השתלשלות העולמות הכל רק כטפה אחת כו'

(and see what is written about this on the verse “And in the fourth year all its fruit shall be holy”), and [that] the entire chain of descending worlds (hishtalshelus) is all only like a single drop, etc.

מזה יעורר רחמים רבים על נפשו שירדה בסתר המדרגות ועמ"ש סד"ה במדבר סיני מענין בחי' רחמים ובד"ה כנשר יעיר.

From this he will arouse great compassion for his soul, which has descended into the concealment of the levels. And see what is written at the end of the discourse beginning "In the desert of Sinai," on the subject of the level of compassion, and in the discourse beginning "As an eagle stirs up."

וכ"ה ג"כ בענין הנהגת המדות עליונות דתפארת שהוא קו האמצעי הוא מחבר חו"ג [חסד וגבורה] וגם מבריא מן הקצה העליונה עד הקצה החתונה.

So it is also with the conduct of the supernal attributes: Tiferes, which is the middle line, joins Chesed and Gevurah, and also passes through from the uppermost end to the lowermost end.

6 וע' במק"מ [במקדש מלך] פ' וישלח קס"ז פ"י שהוא הוי"ו דשם הוי' שממשיך מבחי' י"ה לבחי' ה' אחרונה.

And see the Mikdash Melech on Parshas Vayishlach, [folio] 167, which explains that he is the vav of the Name Havayah, which draws down from the level of yud-hei to the level of the final hei.

ומבואר במ"א בענין הללו י"ה כי ע"י המשכה מבחי' י"ה שהוא בחי' אור א"ס המלוכב בחו"ב [בחכמה ובינה] ע"י דוקא נמשך שלא יהי' [יהיה] יניקה למדות הרעות כמ"ש ימותו ולא בחכמה כו'

And it is explained elsewhere, regarding "Hallelu Yah," that through the drawing down from the level of yud-hei—which is the level of the Infinite Light (Or Ein Sof) clothed in Chochmah (wisdom) and Binah (understanding)—through this specifically it comes about that the evil attributes have no nurture, as it is written, "They die, and not with wisdom," etc.

ולכן נק' מדת יעקב אמת ועיי' בזח"ג [בוהר חלק ג] ר"פ ויקרא ע"פ ונתתם לי אות אמת ובפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] ערך אמת

This is why the attribute of Yaakov is called truth. And see the Zohar, Part III, at the beginning of Parshas Vayikra, on the verse "And give me a sign of truth," and Pardes, Erchei HaKinuyim, the entry "Emes."

ולכן שם הקב"ה שכינו חז"ל [חכמינו זכרונם לברכה] לו ית' הוא בהתלבשותו ית' במדת תפארת דאצילות וכמ"ש מזה במ"א ע"פ הזהר פ' חיי שרה (דקב"ג ע"א) גבי קב"ה [קודשא בריך הוא] דאתכליל מאתר עילאה כו':

And therefore the name "the Holy One, blessed be He," which our Sages, of blessed memory, gave to Him, may He be blessed, refers to His being clothed, may He be blessed, in the attribute of Tiferes (beauty) of Atzilus, as is written about this elsewhere on the Zohar, Parshas Chayei Sarah (folio 123, side a), regarding "the Holy One, blessed be He, who is included from a supernal place," etc.

7 קיצור. ענין שמדת יעקב תפארת נקרא אמת אך משום שבח"י יעקב יש לה קיום יותר בעבודה ומשום שהוא קו האמצעי בריח התיכון:

Summary: The matter of the attribute of Yaakov, Tiferes (beauty), being called truth: namely, because the level of Yaakov has more permanence in [divine] service, and because it is the middle line, "the middle bar."

8 ב והנה הארה זו שמאיר בתפארת היינו בח"י דעת כן הוא בפרדס שער שלישי פ"ח [פרק ח'] וגם ע"פ קבלת האריז"ל [האר"י זכרוננו לברכה] הוא כן

2. Now, this radiance that shines in Tiferes (beauty) is the level of Daas (knowledge). So it is in Pardes, the third Sha'ar, chapter 8; and according to the Kabbalah of the Arizal, of blessed memory, it is so as well,

שהרי כשאין הכתר נמנה בחשבון ה"ס [ה"י ספירות] אנו מונין הדעת במקומו וע' מזה בע"ח [בעץ חיים] שער כ"ב פ"א אות ב' ואות ד'

for when Keser (the Crown) is not counted in the reckoning of the ten Sefiros, we count Daas in its place. And see about this in Etz Chaim, Sha'ar 22, chapter 1, item 2 and item 4.

והנה הדעת הוא קיום המדות וחיותם וכמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שם שהוא נשמה דז"א כמו שעתיק יומין הוא נשמה לכל האצילות.

Now, Daas is the endurance and the life-force of the emotive attributes (middos), as is written in Etz Chaim there: that it is the soul of Z'eir Anpin, just as Atik Yomin is the soul of all of Atzilus.

9 והענין כי עד"מ שאנו רואין למטה שהמדות הן לפי הדעת כי התינוק מדותיו הם בקטנות מאד שמתאוו לדברים קטנים מאד

The explanation is as follows. By way of analogy, we see below that the emotive attributes (middos) accord with the Daas (knowledge). A young child's attributes are very small, for he desires very small things,

כמו לשחוק באגוזים וכיוצא וכשיגדל ויתחזק שכלו ודעתו יוקטן בעיניו שחוק ההוא ויתאוו למנעלים יפים או בגדים נאים וכיוצא ואח"כ כשיגדל יותר יתבזה אצלו זה הדבר ג"כ ויתאוו לממון כו'

such as playing with nuts and the like. When he grows up and his intellect and his Daas grow stronger, that game becomes small in his eyes, and he desires fine shoes or handsome clothes and the like. Afterward, when he grows older still, this thing too becomes contemptible to him, and he desires money, etc.,

ואח"כ לכבוד וכל זה מחמת גידול דעתו שלפי ערך הדעת כך הם המדות עד כשיתחזק הדעת יומשך שיהי' [שיהיה] המדות לאלקות וע' מזה בפ"י המשניות להרמב"ם [להרבי משה בן מימון] (בסנהדרין פרק חלק).

and afterward honor. All this is because of the growth of his Daas: according to the measure of the Daas, so are the attributes—until, when the Daas grows strong, it follows that the attributes will be [directed] toward G-dliness. And see about this in the Rambam's Commentary on the Mishnah (Sanhedrin, chapter Chelek).

והנה קטן אין לו דעת כמ"ש בגמרא (בגיטין דכ"ב סע"ב [סוף עמוד ב]) וביבמות (דק"ד ע"ב) דלאו בני דעה נינהו נמצא שמחמת קטנות הדעת נמשך שהמדות הם בקטנות מאד.

Now, a minor has no Daas, as is said in the Gemara (Gittin, folio 22, end of side b) and in Yevamos (folio 104, side b), "for they are not persons of knowledge." It follows that because of the smallness of the Daas, the attributes are very small.

לפי שהדעת הוא קיום המדות וחיותן וע' מזה באגה"ק [באגרת הקודש] בד"ה להבין משל ומליצה כו' בענין הספירות.

For Daas is the endurance and the life-force of the attributes. And see about this in Iggeres HaKodesh, in the discourse beginning "To understand a parable and a figure," etc., on the subject of the Sefiros,

ובס"ב [ובספר של בינונים] ח"א [חלק א'] ספ"ג [סוף פרק ג'] ולכן נקרא הדעת אמת שהוא עצמות ומהות הדבר
ממש משא"כ מלכות נקראת אמונה כמו שמאמין באמיתת הדבר

and in Sefer Shel Beinonim, Part I, end of chapter 3. This is why Daas is called truth: it is the very essence and being of the thing itself. Whereas Malchus (sovereignty) is called faith, as when one believes in the truth of a thing;

אבל דעת הוא אמתת הדבר עצמו וכמ"ל [וכמה שכתוב לעיל] שדעת הוא לשון הכרה והרגשה כאלו רואה
כו'.

but Daas is the truth of the thing itself—as was explained above, that Daas denotes recognition and feeling, as if one sees, etc.

10 וכמ"ש ע"פ ואלה המשפטים בענין אין דומה שמיעה לראי' [לראיה] והדעת הוא הממשיך להיות כאלו
רואה כו'

As is written on the verse “And these are the laws,” on the subject of “hearing cannot compare with seeing”: it is Daas (knowledge) that brings about [a state of] being as if one sees, etc.

וכמ"ש בפרדס שם שהדעת ממשיך מכתר וחכמה כו' ונודע דחכמה היא בחי' ראייה וזהו שנק' אמת ר"ל
[רוצה לומר] כאלו רואה אמתת הדבר עצמו.

And as is written in Pardes there, that Daas draws from Keser (the Crown) and Chochmah (wisdom), etc. And it is known that Chochmah is the level of sight. This is why it is called truth: that is, as if one sees the truth of the thing itself.

11 וזהו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] משה אמת ותורתו אמת כי משה מלגאו ויעקב מלבר פי' יעקב
הוא תפארת ומשה הוא הדעת וכמ"ש מזה ע"פ את הכבש האחד תעשה בבקר כו'

This is what our Sages, of blessed memory, said: “Moshe is truth and his Torah is truth.” For “Moshe is within and Yaakov is without”: that is, Yaakov is Tiferes (beauty) and Moshe is Daas (knowledge), as is written about this on the verse “The one lamb you shall make in the morning,” etc.;

ע"ש, וע"כ נק' משה אמת וגם כי דעת עליון דז"א שרשו מתיקון ואמת שב"ג מדה"ר [מדות הרחמים] דא"א כמ"ש במ"א.

see there. Therefore Moshe is called truth. And also, because the higher Daas of Z'eir Anpin has its root in the tikkun "and truth" among the Thirteen Attributes of Mercy of Arich Anpin, as is written elsewhere.

12 וגם כי אמת הוא בחינת לא שנית. וכן בעבודת ה' באדם ע"י הדעת נמשך קיום המדות אהו"ר [אהבה

ויראה]

Also, truth is the level of "I have not changed." And so too in a person's service of G-d: through Daas (knowledge) comes the endurance of the attributes of love and awe,

שלא ישתנו המדות מחמת גשמיות העולם וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו כו' וכמ"ש במ"א בדג"ה [בד"ה] ואלה המשפטים וע"פ מים רבים וגבי ענין הלולב ומיניו.

so that the attributes do not change because of the physicality of the world, "like a spring of water whose waters do not prove false," etc.—as is written elsewhere, in the discourse beginning "And these are the laws," and on the verse "Many waters," and regarding the lulav and its species.

והיינו בחי' אמת הפך הכזב אך בחי' אמונה היינו אע"פ [אף על פי] שאינו משיג להיות כאלו רואה כו' ועכ"ז [ועם כל זה] מאמין ומקבל האמת.

This is the level of truth, the opposite of falsehood. But the level of faith means that although he does not attain [a grasp] to the point of being as if he sees, etc., he nevertheless believes and accepts the truth.

ועד"ז נק' המל' דאצי' אמונה וכמ"ש בזהר פ' בלק [דקצ"ח ע"ב] אמונה בשעתא דאתחבר בה אמת כו' כדין אקרי אמונה.

In the same way, the Malchus (sovereignty) of Atzilus is called faith, as is written in the Zohar, Parshas Balak (folio 198, side b): "Faith—at the time when truth is joined to it, etc., then it is called faith."

והיינו כי דעת הוא בחי' יחו"א [יחודא עילאה] דכולא קמיה כלא חשיב שכל מה שלמטה הוא בחי' אין ממש.

This is because Daas is the level of the higher unity (yichuda ila'ah), in which "all before Him is considered as nothing," so that everything below is the level of actual nothingness.

ומל' היא יחוי'ת [יחודא תתאה] מקור דבי"ע שיהי' [שיהיה] יש מאין שלמטה היש כו' כי אין מלך לבא עם.

And Malchus is the lower unity (yichuda tata'ah), the source of Beriah, Yetzirah and Asiyah, so that there should be something from nothing—that below there is the “something,” etc.—for “there is no king without a people.”

אך עכ"ז [עם כל זה] הרי נמשך מיחוי"ע [מיחודא עילאה] ביחוי"ת [ביחודא תתאה] וזהו ענין המשכת אמת באמונה להיות ג"כ גילוי הדע דיחוי"ע [דיחודא עילאה] גם ביחות והיינו בבחי' אמונה כמו שמאמין באמתת הדבר כו'

Nevertheless, there is a drawing down from the higher unity into the lower unity. This is the matter of drawing truth into faith: so that there is also a revelation of the Daas of the higher unity within the lower unity too—that is, in the manner of faith, as one believes in the truth of a thing, etc.

וזהו ג"כ איהי בהוד וכמ"ש ג"כ במ"א בדרוש בהמ"ז [ברכת המזון] בענין לחם מן השמים ולחם מן הארץ כו' וז"ש [וזהו שכתוב] גבי יהושע ונתתה מהודך עליו

This is also [the meaning of] “She is in Hod (splendor),” as is also written elsewhere, in the discourse on Grace after Meals, on the subject of bread from heaven and bread from the earth, etc. And this is what is written regarding Yehoshua, “And you shall put some of your splendor upon him.”

כי משה הוא הדעת ונקי שמש יחוי"ע [יחודא עילאה] ויהושע הוא פני לבנה בחי' יחוי"ת [יחודא תתאה] אלא שמקבל מיחוי"ע [מיחודא עילאה] מבחי' הוד דוקא וכנודע ההפרש בין ברכה להודאה

For Moshe is Daas and is called the sun, the higher unity; and Yehoshua is “the face of the moon,” the level of the lower unity, except that he receives from the higher unity, specifically from the level of Hod, as is known, the difference between blessing and acknowledgment.

כי הודאה הוא הגם שמודים שהאמת הוא כמו שהוא קמיה מ"מ אינו בגילוי ממש. וזהו דאיהי אמונה היא בהוד כו':

For acknowledgment means that although one acknowledges that the truth is as it is before Him, nevertheless it is not actually revealed. And this is [the meaning of the statement] that she, faith, is in Hod, etc.

13 קיצור. ענין משה מלגאו ויעקב מלבר כי משה הוא הדעת שהוא פנימית בחי' יעקב. וענין אמ ואמונה:

Summary: The meaning of “Moshe is within and Yaakov is without”: for Moshe is Daas (knowledge), which is the inner dimension (pnimiyus) of the level of Yaakov. And the matter of truth and faith.

14 ג והנה מלי נקראת עטרה שהיא בחי' כתר בבחי' א' כמ"ש מזה בביאור ע"פ מנורת זהב כולה ובביאור ע"פ הראיני את מראיך.

3. Now, Malchus (sovereignty) is called a crown (atarah), for in one respect it is the level of Keser (the Crown), as is written about this in the explanation on the verse “A menorah all of gold,” and in the explanation on the verse “Let me see your countenance.”

והוא כמשל השמש שכאשר זורח למטה יש שלשה אורים ואור התחתון הוא חם כמו העליון משא"כ האמצעי קר לפי שכאשר זורח על הארץ מכה בכח ונעשה אור חוזר.

This is like the analogy of the sun: when it shines downward there are three [layers of] air, and the lowest air is as hot as the highest, while the middle one is cold. For when it shines upon the earth, it strikes with force and becomes returning light.

15 ועד"ז יובן למעלה שלפי שבחי' המלי היא סופא דכל דרגין ונקי' ארץ ובה סיום הארת הקו מאור א"ס המלוכש בא"א

In the same way it can be understood above: since the level of Malchus (sovereignty) is “the end of all levels” and is called “earth,” and in it is the conclusion of the radiance of the kav (line of light) from the Infinite Light (Or Ein Sof) that is clothed in Arich Anpin,

ואו"א [ואבא ואימא] וזו"נ [זועיר אנפין ונוקבא] דאצילות וה"ז [והרי זה] כמשל השמש שבסוף וסיום זריחתו על הארץ מכה בכח יותר ונעשה אור חוזר עד שאור התחתון חם כמו אור העליון כו'

Abba and Imma, and Z'eir Anpin and Nukva of Atzilus—this is like the analogy of the sun, which at the end and conclusion of its shining, upon the earth, strikes with greater force and becomes returning light, to the point that the lowest air is as hot as the highest air, etc.—

כך הארת הקו מאיר באור חוזר ממלי' דאצילות ומלי' דאצילות הוא בחי' כתר מלמטה למעלה.

so the radiance of the kav shines as returning light from the Malchus of Atzilus, and the Malchus of Atzilus is the level of Keser (the Crown) from below upward.

16 וזהו ענין נעוץ תחלתן בסופן בסופן דייקא וכדפי' באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה איהו וחיוהי. וזהו ענין כתר מלכו

This is the meaning of “their beginning is wedged in their end”—“in their end” specifically—as is explained in Iggeres HaKodesh, the discourse beginning “He and His life-forces.” And this is the meaning of “the Keser of Malchus,”

וגם שהיא למעלה מן הדעת. עטרת תפארת לעמוסי בטן בשרשה שהיא משם ס"ג [שם ס"ג] שלמעלה ממ"ה [משם מ"ה] כו'.

and also that it is above Daas (knowledge). [It is] “a crown of beauty (tiferes) for those borne from the womb” in its root, for it is from the Name Sag, which is above [the Name] Mah, etc.

והיינו כי היא עטרה לבחינת תפארת כמ"ש בזהר ר"פ תזריע (דמ"ב ע"ב) שזהו פי' עטרת תפארת.

That is, it is a crown to the level of Tiferes, as is written in the Zohar at the beginning of Parshas Tazria (folio 42, side b), that this is the meaning of “a crown of beauty.”

ומבואר לעיל כי פנימית התפארת הוא הדעת וע' בזהר ס"פ משפטים (דקכ"ג ע"א) אלא דעת כו'.

And it was explained above that the inner dimension (pnimiyus) of Tiferes is Daas. And see the Zohar at the end of Parshas Mishpatim (folio 123, side a): “Rather, Daas,” etc.

וא"כ המלי' שהיא עטרה לתפארת היינו ג"כ להדעת והיינו מאחר שהיא בחי' כתר מלמטה למעלה אשר הכתר הוא למעלה מהדעת.

If so, Malchus, which is a crown to Tiferes, is also [a crown] to Daas. This is because it is the level of Keser (the Crown) from below upward, and Keser is above Daas.

ועמוסי בטן הם ז"ת [ז' תחתונות] דאימא מדות שבשכל כו' וע' בזהר בראשית (ד"י"ג סע"א [סוף עמוד א]) כפי' העמוסים מני בטן משא"כ הדעת המתפשט במדות עיקר קבלתו מהבינה

“Those borne from the womb” are the seven lower [Sefiros] of Imma, the emotive attributes within the intellect, etc. And see the Zohar, Bereishis (folio 13, end of side a), on the meaning of “those borne from the womb.” Whereas the Daas that spreads into the emotive attributes receives chiefly from Binah (understanding),

כי אם אין בינה אין דעת אלא שבבינה מלבוש הארת הכתר כמ"ש במ"א ע"פ לך לך

for “if there is no Binah, there is no Daas,” except that in Binah the radiance of Keser is clothed, as is written elsewhere on the verse “Go for yourself.”

ויוכן זה ג"כ למטה על פי מ"ש לעיל בפנים כי באדם הדעת והרגשה הוא בבחי' ממלא כל עלמין

This can also be understood below, according to what was written above in the main text: that in a person, Daas and feeling are at the level of the light that fills all worlds (memalei kol almin),

אבל בבחי' סוכ"ע לא שייך דעת והרגשה כו' אלא זהו היא בחינת אמונה להאמין בה' שהוא יתברך אינו בגדר עלמין כו' וע' מ"ש בפ' בשלח ע"פ וירא ישראל כו' בפ' ויאמינו בהוי' ע"ש.

but with regard to the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), Daas and feeling do not apply, etc. Rather, this is the level of faith: to believe in G-d, that He, may He be blessed, is not within the bounds of worlds, etc. And see what is written in Parshas Beshalach on the verse "And Israel saw," etc., on the explanation of "and they believed in Havayah"; see there.

נמצא מובן מזה שבחי' סוכ"ע מאיר ומתגלה בבחי' אמונה דייקא יותר מבדעת שבדעת אין הגילוי רק מבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין].

It is thus understood from this that the level of the light that encompasses all worlds shines and is revealed in the level of faith specifically, more than in Daas; for in Daas the revelation is only from the level of the light that fills all worlds.

17 ומעין זה יובן הנמשל למעלה איך שבמלי' מאיר בחי' כתר יותר מבדעת ותפארת כו'. וכמ"ש ג"כ בפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] ערך עטרה ובשער המציאות פ"ד בענין ארץ שהיא המלי' קדמה לשמים שהוא ת"ת [תפארת] בשרשה

Along these lines, the analogue above can be understood: how in Malchus (sovereignty) the level of Keser (the Crown) shines more than in Daas (knowledge) and Tiferes (beauty), etc. As is also written in Pardes, Erchei HaKinuyim, the entry "Atarah," and in Sha'ar HaMetziyus, chapter 4, on the subject of "earth," which is Malchus, preceding "heavens," which is Tiferes, in its root.

וזהו בחכמה יסד ארץ והיינו אמונה הנק' ארץ שרשה מחכמה עילאה שלמעלה מהתבונה והדעת וכונן שמים שהוא פארת בתבונה אם אין בינה אין דעת כו'

This is [the meaning of] "With wisdom He founded the earth": that is, faith, which is called "earth," has its root in the higher Chochmah, which is above understanding and Daas. "And He established the heavens," which is Tiferes, "with understanding": "if there is no Binah, there is no Daas," etc.

ואע"ג [ואף על גב] דלעיל נתבאר שהדעת ות"ת [ותפארת] נקי אמת והמלכות נקי אמונה שהיא בחי מקבל מן האמת.

And although it was explained above that Daas and Tiferes are called truth, and Malchus is called faith, which is the level of a recipient from truth,

מ"מ כן הוא ודאי שהיא בחי מקבל מז"א אבל עכ"ז [עם כל זה] מאיר בה ג"כ מבחי כתר שהוא מקור ושרש האמת דז"א כנודע

nevertheless, it is indeed certainly so that it is the level of a recipient from Z'air Anpin, but even so, [light] from the level of Keser also shines in it, which is the source and root of the truth of Z'air Anpin, as is known.

וגם בחי אמת שרשו מהאר ת פנים דעתיקא כמ"ש בזח"ג [בוהר חלק ג] (נשא קל"ג ב') אשר הארה זו מאיר ג"כ במלי יותר ועל זה נאמר בשה"ש [בשיר השירים] הנך יפה רעיתי.

Also, the level of truth has its root in the radiance of the countenance of Atika, as is written in the Zohar, Part III (Naso, 133b); and this radiance also shines more in Malchus. Of this it is said in the Song of Songs, "Behold, you are beautiful, my beloved."

וזהו ענין שנשכחו האמהות ביפת תואר ויפת מראה דלכאורה תמוה מהו שיכתב זה כתורה אלא דהפי' שהיה בהם הארת הכתר שמאיר במלי דאצילות בבחי נעוץ תחלתן בסופן כו'.

This is why the Matriarchs were praised as "beautiful of form and beautiful of appearance." At first glance this is puzzling: why should this be written in the Torah? But the explanation is that there was in them the radiance of Keser, which shines in the Malchus of Atzilus in the manner of "their beginning is wedged in their end," etc.

18 ועמ"ש גבי פסח סד"ה קול דודי בענין מקפץ על הגבעות כו'. וזהו ענין ויאהב יעקב את רחל היינו בחי מלי בחי אמונה ויעקב הוא בחי תפארת המקבל מהדעת

And see what is written regarding Pesach, at the end of the discourse beginning "The voice of my beloved," on the subject of "leaping over the hills," etc. And this is the meaning of "And Yaakov loved Rachel": that is, the level of Malchus (sovereignty), the level of faith; and Yaakov is the level of Tiferes (beauty), which receives from Daas (knowledge),

שהוא הארת הכתר ע"י ויאהב יעקב את רחל היא בחי' אמונה שמאיר בה בחי' הכתר ממש סוכ"ע כי נעוץ תחלתו בסופן כנ"ל.

which is the radiance of Keser (the Crown). Through [this], "And Yaakov loved Rachel": she is the level of faith, in which the level of Keser itself, the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), shines, for "their beginning is wedged in their end," as mentioned above.

19 וזהו ג"כ ענין מאמר רחל ליעקב הבה לי בנים כי הבנים היינו אהבה ויראה ועיקר הולדה שלהם הוא מהדעת מה שאין כן מהאמונה בעצמה בלי המשכת הדעת היא עטרה ובחי' מקיף לבד

This is also the meaning of Rachel's saying to Yaakov, "Give me children." For the children are love and awe, and their birth comes chiefly from Daas (knowledge). Whereas from faith itself, without the drawing down of Daas, it is a crown and a surrounding level alone,

ולא נמשך מזה הולדת המדות אהוי"ר [אהבה ויראה] והיינו מחמת טרדות העוה"ז והסתר הגוף ונה"ב [ונפש הבהמית] שעל ידי זה היא בחי' כרחל לפני גוזזיה נאלמה ולכן ורחל עקרה כו'.

and the birth of the emotive attributes of love and awe does not come from it. This is because of the preoccupations of this world and the concealment of the body and the animal soul, through which it is at the level of "like a ewe (rachel) before her shearers, she is mute." Therefore, "and Rachel was barren," etc.

אך ע"י התעוררות רחמים רבים ע"י הדעת המתבונן בגדולת ה' אזי נמשך ההולדה מבחי' רחל שהיא בחי' אמונה

But through the arousal of great compassion, through Daas that contemplates the greatness of G-d, then birth comes forth from the level of Rachel, which is the level of faith;

ואזי הם אהוי"ר [אהבה ויראה] הנמשכים מבחי' סוכ"ע שהם בחי' אהוי"ר [אהבה ויראה] היותר עליונים. וזהו ענין יוסף שהוא בחי' צדיק עליון אהבה בתענוגים כו':

and then they are love and awe drawn from the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), which are the most exalted love and awe. And this is the meaning of Yosef, who is the level of the supernal tzaddik, "love with delights," etc.

20 קיצור. ענין שהאמונה נקראת עטרה. עטרת תפארת נעוץ תחלתו בסופן:

Summary: Why faith is called a crown. "A crown of beauty"; "their beginning is wedged in their end."

21 ד אך הנה כעת מקבלת מז"א אבל לעתיד לבוא כי מלאה הארץ דעה שיהיו שוים בקומתם ויהיה בה השפעת הדעת ותגדל עד בחי' הכתר שיהיו שניהם בכתר אחד

4. However, at present [Malchus] receives from Z'eir Anpin. But in the Time to Come, "for the earth shall be full of knowledge," they will be equal in their stature: there will be in it the flow of Daas (knowledge), and it will grow up to the level of Keser (the Crown), so that the two of them will share one crown.

(בזהר דרשו פסוק כי מלאה הארץ דעה בהשמטות דחלק אי' סס"י [סוף סימן] כ"ה על נסוך במים בחג כמ"ש בסיפיה דקרא כמים לים מכסים והיינו לפי שע"י ממשיכים ח"ע [חכמה עילאה] במל' כו')

(In the Zohar, in the Hashmatos [Addenda] to Part I, at the end of section 25, they expounded the verse "For the earth shall be full of knowledge" as referring to the water libation on the festival, as is written at the end of the verse, "as the waters cover the sea." This is because through it the higher Chochmah (wisdom) is drawn down into Malchus (sovereignty), etc.

וגם כי כמים לים מכסים היינו עלמא דאתכסא שהוא סוכ"ע שם הוי' דלעילא שלעתיד יומשך גילוי זה בארץ שהיא עלמא דאתגליא והיינו שמה שעכשיו הוא בחי' סוכ"ע יומשך בגילוי להיות ממכ"ע [ממלא כל עלמין] ובז"ג [ובזהר גדול] ח"א [חלק א']

And also because "as the waters cover the sea" refers to the hidden world (alma de'iskasya), which is the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), the higher Name Havayah; in the Time to Come this revelation will be drawn down into the earth, which is the revealed world (alma de'isgalya). That is, what is now at the level of the light that encompasses all worlds will be drawn down in revelation, to become the light that fills all worlds (memalei kol almin). And in the main Zohar, Part I)

(דל"ח ע"א) פ"י שזהו ענין וידע אדם עוד את אשתו שנאמר אלע"ל [על לעתיד לבוא]. עוד נז' [נוכח] כמ"ה [במדרש הנעלם] פ' חיי שרה (דק"ה א')

(folio 38, side a), it explains that this is the meaning of "And Adam knew his wife again," which was said of the Time to Come. It is mentioned further in the Midrash HaNe'elam, Parshas Chayei Sarah (folio 125, side a);

ועיין בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] שם דשרש המשכה זהו הוא גילוי דעת דעתיק (ועי"ש במ"ה דק"ל סע"א
[סוף עמוד א] ודק"מ סע"א [סוף עמוד א] ובזהר פ' ויקרא דכ"ג ע"א יתרו דס"ה ע"א)

and see the commentary of the Ramaz there, that the root of this drawing down is the revelation of the Daas of Atik. (And see there, in the Midrash HaNe'elam, folio 130, end of side a, and folio 140, end of side a; and in the Zohar, Parshas Vayikra, folio 23, side a; Yisro, folio 68, side a.)

ועמ"ש במ"א בענין שבעת ימי המילואים כו' למלאות פגימת הלבנה כו' שהוא המשכה וגילוי סוכ"כ
[סובב כל עלמין] בממכ"ע [בממלא כל עלמין] וכענין וכבוד ה' מלא ע"ש.

And see what is written elsewhere on the subject of the seven days of the milu'im (inauguration), etc., to fill the defect of the moon, etc., which is the drawing down and revelation of the light that encompasses all worlds into the light that fills all worlds, as in "and the glory of Havayah filled"; see there.

ועד"ז ג"כ יש לפרש ענין כי מלאה הארץ דעה כו'. וכמו במנחת שבת עליית המלי' וכן בנעילת יוהכ"פ
[יום הכפורים]

Along these lines, too, one can explain the matter of "for the earth shall be full of knowledge," etc. And it is like the ascent of Malchus at Minchah of Shabbos, and likewise at Ne'ilah of Yom Kippur,

אלא שאח"כ יש ירידה לפי שכהיום בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] יש עליות וירידות שבזמן מתן תורה
היו פב"פ [פנים בפנים] כו'

except that afterward there is a descent. For at present, at the level of the light that fills all worlds, there are ascents and descents: at the time of the Giving of the Torah they were "face to face," etc.,

ואח"כ בחטא העגל כו' ואח"כ בזמן בית ראשון הכל שינוי זמנים מתחלפים בכל דור (וע' בס' חסד
לאברהם בתחלתו מונה והולך שינויי הזמנים)

and afterward, at the sin of the Calf, etc., and afterward, in the time of the First Temple—all of it changes of times, alternating in every generation (and see the book Chesed LeAvraham, at its beginning, where it goes on to enumerate the changes of the times).

והיינו לפי שההמשכה מבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וכמו עד"מ פרצוף אדם למטה ראש ורגל ויש בטן ומעיים שיש בהם צואה ואעפ"כ [ואף על פי כן] יש חיות מעט מזעיר כו'

This is because the drawing down is from the level of the light that fills all worlds—like, by way of analogy, the figure of a human being below: [there is] head and foot, and there are a belly and intestines, which hold excrement, and nevertheless there is a very small amount of life-force [in them], etc.

ועפ"ז [ועל פי זה] יובן ג"כ מה שבזמן חורבן בית ראשון היו נביאי השקר ובזמן חורבן בית שני שנאת חנם לפי שהתגברות

According to this, it can also be understood why at the time of the destruction of the First Temple there were the prophets of falsehood, and at the time of the destruction of the Second Temple, baseless hatred. For the strengthening of

הקליפה הוא זה לעומת זה ובזמן בית ראשון שהיתה שכינה בין שני בדי ארון והיה גילוי אלקות כו' היה התגברות הקליפה כנגד אלקות באמונות כוזבות.

kelipah is “one opposite the other.” In the time of the First Temple, when the Shechinah (Divine Presence) was between the two poles of the Ark and there was a revelation of G-dliness, etc., the strengthening of kelipah against G-dliness was in false beliefs.

ולכן היו הנשים שהיו מבכות את התמוז (ביחזקאל סי' ה' ובירמיה סי' מ"ד) שאמרו ומן אז חדלנו לקטר למלכת השמים כו'

Therefore there were the women who were weeping for the Tammuz (Ezekiel, chapter 8, and Jeremiah, chapter 44), who said, “And since we stopped burning incense to the queen of heaven,” etc.,

חסרנו כל שהיו אמונתם מהיפך להיפך (וחסרו כל מפני שלא עבדו את ה' מרב כל והם האמינו להפך כי עזב ה' את הארץ תחת יד המזלות כו')

“we have lacked everything”; for their belief was turned to its very opposite. (They lacked everything because they did not serve G-d “out of an abundance of everything,” and they believed the opposite: that “Havayah has forsaken the land,” [leaving it] under the hand of the constellations, etc.)

וכן נביאי השקר לא היו בעלי מופתים כלל וכמ"ש ביחזקאל (סי' י"ג) בשעלי שעורים ובפתותי לחם להמית נפשות אשר לא תמותנה כו' בזבכם ע"ש בפרש"י [בפירוש רש"י].

So too, the prophets of falsehood were not workers of wonders at all, as is written in Ezekiel (chapter 13), "for handfuls of barley and for crumbs of bread, to put to death souls that should not die," etc., "by your lying"; see there in Rashi's commentary.

ונביאי האמת ודאי היו בעלי מופתים כמו ירמיה ויחזקאל הגם שלא היו כ"כ [כל כך] כמו אליהו כו' ואעפ"כ [ואף על פי כן] האמינו בשקר דוקא.

And the prophets of truth certainly were workers of wonders, such as Yirmeyahu and Yechezkel, even if they were not so to the extent of Eliyahu, etc.; and nevertheless they believed specifically in falsehood.

22 ובבית שני שפסקו מהם וחסרו ה' דברים לפי שלא היה גילוי בחי' ה' ראשונה דשם הוי' למטה ועמ"ש מזה בד"ה יו"ט [יום טוב] של ר"ה [ראש השנה]

In the Second Temple, when five things ceased from them and were lacking, because there was no revelation below of the level of the first hei of the Name Havayah—and see what is written about this in the discourse beginning "The festival day of Rosh HaShanah"—

ולכן לא היתה ג"כ לעומת זה התגבירות הקליפה כ"כ [כל כך] באמונות כוזבות שנגד אמונת ה' אלא באמונת אנשי רכיל במילי דעלמא שזהו ענין שנאת חנם שהוא כנגד הטבע שישנא איש את רעהו אם לא גמלו רעה

therefore, correspondingly, the strengthening of kelipah was also not so much in false beliefs opposed to faith in G-d, but rather in believing talebearers about worldly matters. This is baseless hatred, which is against nature: that a man should hate his fellow if he has not done him harm.

אך ע"י אנשי רכיל ששקר ענו בחבירו שדורש רעתו נעשה שונאו והוא שנאת חנם ע"פ האמת שחבירו לא פשע כלום.

But through talebearers, who testified falsely against his fellow that he seeks his harm, he becomes his enemy; and this is baseless hatred, since in truth his fellow did no wrong at all.

23 והנה כל עליות וירידות הם בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] שעדיין יש מקום לרע לשלוט כמו שיש בטן וחואה ואעפ"כ [ואף על פי כן] עוברת חיות מועט

Now, all ascents and descents are at the level of the light that fills all worlds (memalei kol almin), where there is still room for evil to rule—just as there are a belly and excrement, and nevertheless a little life-force passes [through them],

וכן שערות נמשך בהם חיות מצומצם משא"כ סוכ"ע כתיב ואת רוח הטומאה אעביר שאז יהיה גילוי סוכ"ע.

and likewise hair, into which a contracted life-force is drawn. Whereas of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin) it is written, "And I will remove the spirit of impurity," for then there will be the revelation of the light that encompasses all worlds.

24 וגילוי זה לעתיד הוא ע"י היום לעשותם ע"י תורה ומצות וזאת המצוה כו' לעשות בארץ שצ"ל

This revelation in the Time to Come comes about through "today, to do them"—through Torah and mitzvos. "And this is the commandment," etc., "to do in the land": there must be

המשכת התורה ומצות בבחי' אמונה להיות ורעה אמונה כו' והוא המשכת סוכ"ע. וזהו וידעת היום והשבות להמשיך בהאמונה בחי' דעת בבחי' סוכ"ע.

a drawing down of the Torah and mitzvos into the level of faith, so that there will be "and nurture faith," etc.; and this is the drawing down of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin). And this is [the meaning of] "And you shall know this day and take [it to your heart]": to draw into faith the level of Daas (knowledge), at the level of the light that encompasses all worlds.

25 ועמ"ש בביאור ע"פ מים רבים בענין שיש שני בחי' דעת. דעת תחתון ודעת עליון. דעת תחתון הוא הנמשך מהבינה

And see what is written in the explanation on the verse "Many waters," on the subject that there are two levels of Daas (knowledge): the lower Daas and the higher Daas. The lower Daas is the one drawn from Binah (understanding),

כמאמר אם אין בינה אין דעת והוא הדעת בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] אך דעת העליון הוא הנמשך מבחי' כתר ממש שהוא בחי' סוכ"ע כו' ע"ש.

as the saying goes, "If there is no Binah, there is no Daas"; and it is Daas at the level of the light that fills all worlds (memalei kol almin). But the higher Daas is the one drawn from the level of Keser (the Crown) itself, which is the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), etc.; see there.

26 וזהו ענין ב' בחי' דעת שבפסוק אתה הראת לדעת ובפסוק וידעת היום כנ"ל. וזהו וידעת היום היום דוקא בעוה"ז

This is the matter of the two levels of Daas (knowledge), in the verse "You have been shown, to know" and in the verse "And you shall know this day," as mentioned above. And this is [the meaning of] "And you shall know this day": "this day" specifically, in this world.

כי עולם הבא ר"ל [רוצה לומר] ג"ע [גן עדן] הוא עולם הדין מבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] שרחוק מאד מבחי' סוכ"ע משא"כ בעוה"ז הגם שהוא בעולם מ"מ עכ"פ [על כל פנים] נמשך הוא ע"י התורה ומצות כו'

For the World to Come—that is, Gan Eden—is a world of judgment, from the level of the light that fills all worlds (memalei kol almin), which is very far from the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin). Whereas in this world, although it is hidden, nevertheless, at any rate, it is drawn down through the Torah and mitzvos, etc.

ועמ"ש מזה בפי' פינחס ע"פ צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני כו' ולכן היום בעוה"ז דוקא תוכל להמשיך בחי' סוכ"ע להיות ורעה אמונה

And see what is written about this in Parshas Pinchas on the verse "Command the children of Israel and say to them, 'My offering,'" etc. Therefore "this day," in this world specifically, you can draw down the level of the light that encompasses all worlds, so that there will be "and nurture faith."

וזהו כי הוי' הוא האלקים וכדפי' בזהר ח"ג [חלק ג'] (דקמ"ג ע"א) הוי' עתיק יומין הוא סוכ"ע הוא האלקים וכולא הוא חד כו':

And this is [the meaning of] "that Havayah is Elokim," as is explained in the Zohar, Part III (folio 143, side a): "Havayah"—Atik Yomin, which is the light that encompasses all worlds—"is Elokim, and all is one," etc.

27 קיצור. ענין ומלאה הארץ דעה. והיינו על ידי וידעת היום והשבות ורעה אמונה:

Summary: The meaning of “and the earth shall be full of knowledge.” That is, through “And you shall know this day and take [it to your heart]” and “nurture faith.”

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Copy, print and share it freely, crediting Kehot Publication Society and likuteitorah.com; it may not be sold. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/likutei-torah/vaeschanan/5/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok